

Economie en melkproductie

Productschap Zuivel onderwijsdag

Pierre Berntsen

Directeur Agrarische Bedrijven

ABN AMRO

19 november 2013

Agenda

Stand van de economie

Beschikbaarheid van grondstoffen en zuivel

Melkveehouderij 2020

Agrarische markt van groot belang

Voor Nederland (10% van de economie)

Voor ABN AMRO

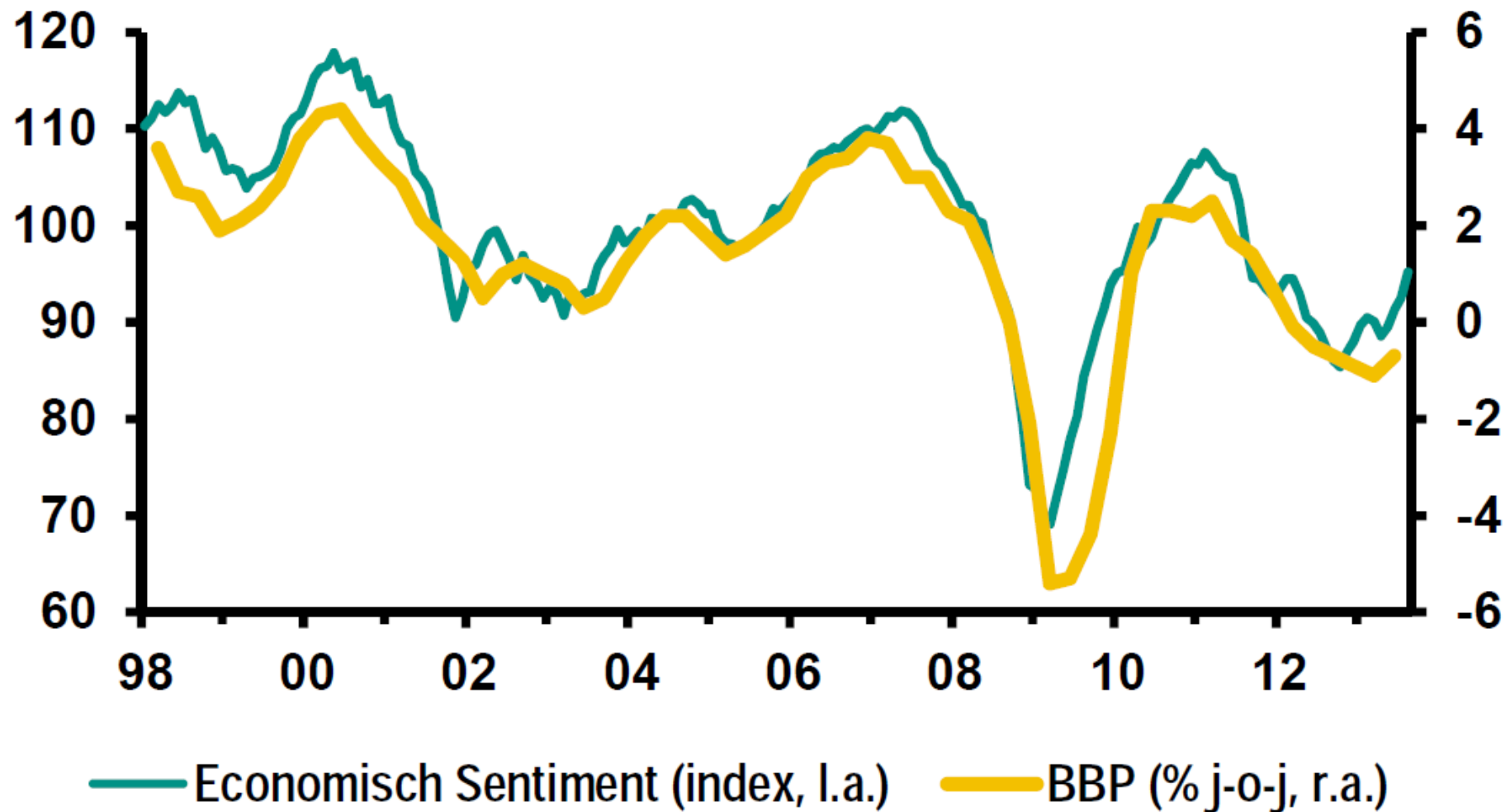
11 Agriteams

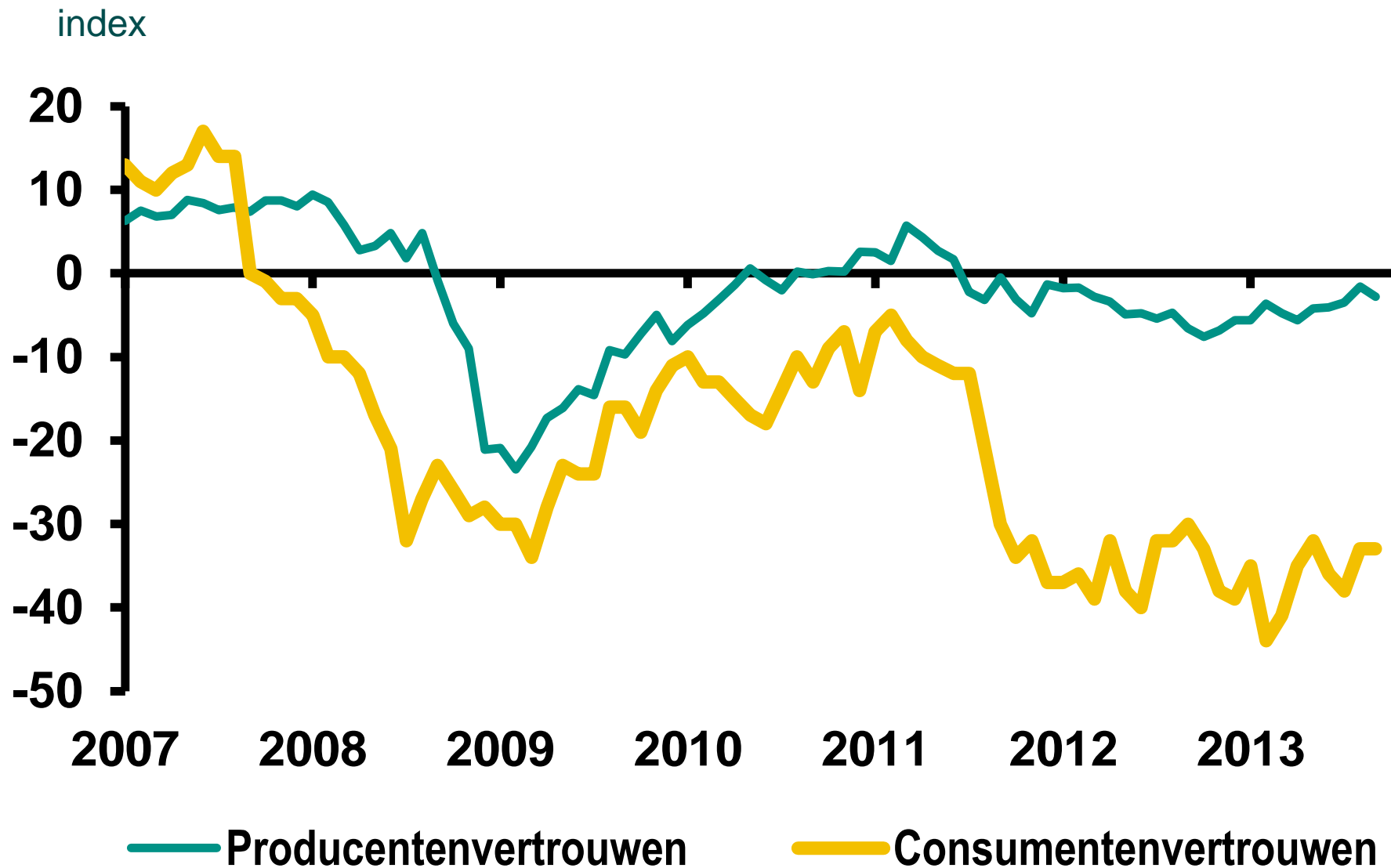
De stand van de economie

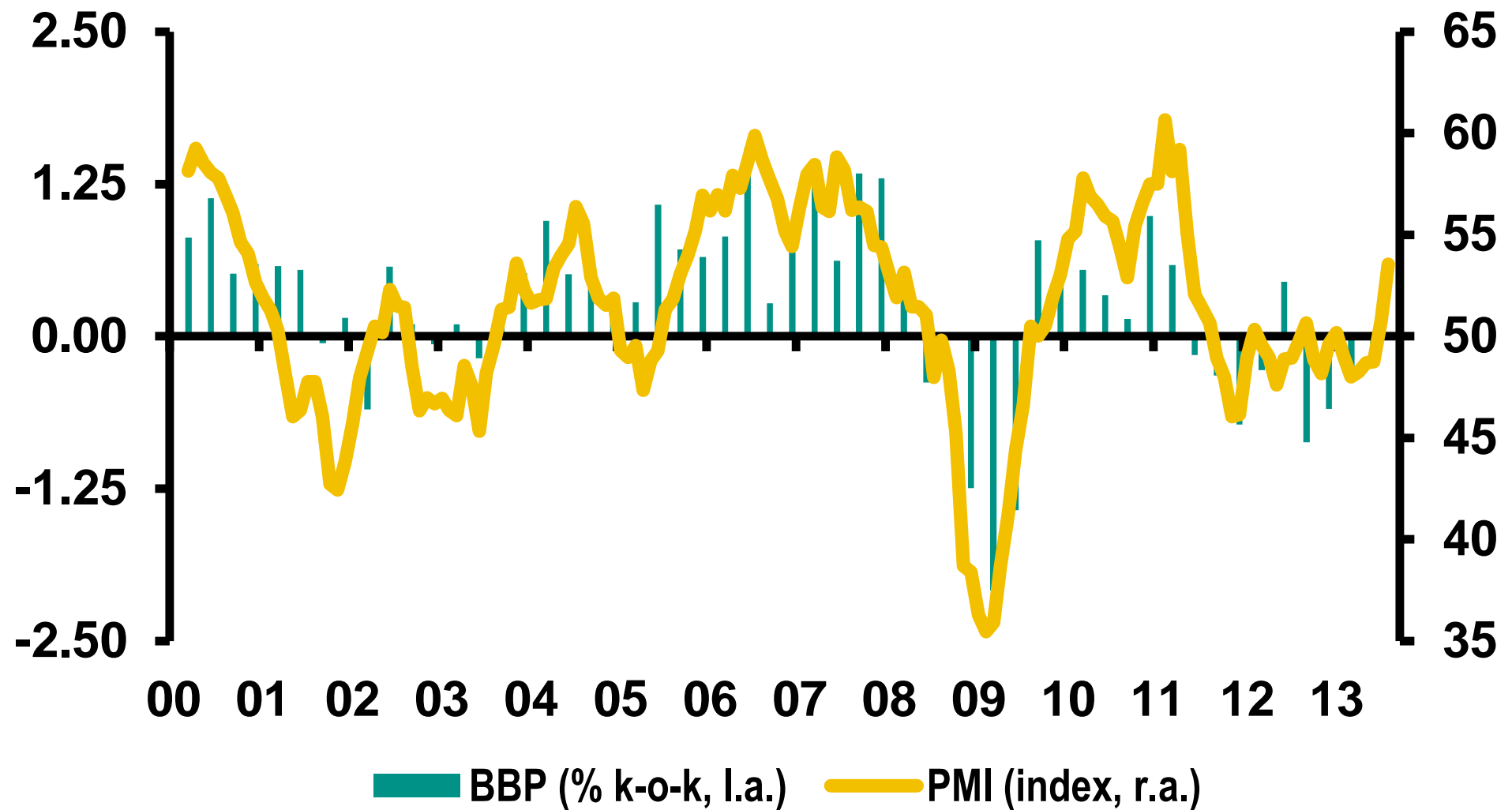
Europa klimt langzaam uit het dal

Consumentenvertrouwen is nog laag

Producentenvertrouwen in Nederland zit in de lift

Rente is historisch laag

Rente blijft voorlopig laag

Rente- en valutavoruitzichten

<i>Kwartaalultimo's</i>	13Q1	13Q2	13Q3	13Q4	14Q1	14Q2	14Q3	14Q4
Refi	0,75	0,5	0,5	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
				(0,5)	(0,5)	(0,5)	(0,5)	(0,5)
1-mnd euribor	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
3-mnd euribor	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
								(0,4)
10-jr Staat NL	1,7	2,1	2,2	2,0	2,1	2,2	2,4	2,6
				(2,3)	(2,4)	(2,5)	(2,7)	(3,0)
10-jr Bund Duitsland	1,3	1,7	1,8	1,7	1,8	2,0	2,2	2,4
				(2,0)	(2,1)	(2,3)	(2,5)	(2,8)
10-jr Treasury VS	1,9	2,5	2,6	2,8	3,0	3,3	3,5	3,8
				(3,0)	(3,3)	(3,5)	(3,8)	(4,0)
USD per EUR	1,28	1,30	1,35	1,35	1,30	1,28	1,25	1,20
				(1,28)	(1,25)	(1,20)	(1,15)	(1,10)

(Bij aanpassingen in tabellen: tussen haakjes raming begin vorige maand.)

Economische vooruitzichten

<i>Jaargemiddelden in %</i>	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	BBP-groei			Inflatie		
Eurozone	-0,5	-0,5	1,3	(HICP)	2,5	1,4
Nederland	-1,3	-1,1	0,4	(CPI)	2,5	2,7
VS	2,8	1,6	3,2	(CPI)	2,1	1,5

Bron: Economisch Bureau

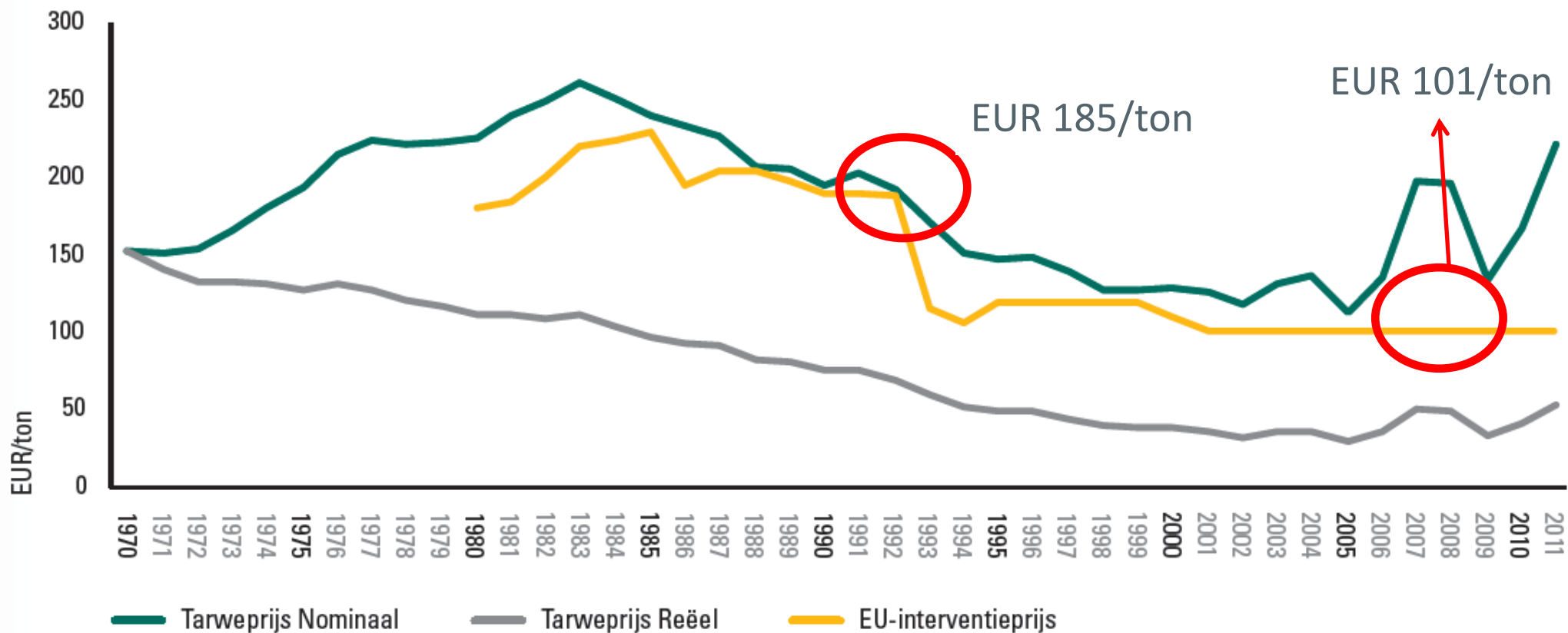
A young child with curly blonde hair is eating a sandwich in a field of wheat. The child is wearing a white sleeveless top. The background shows trees and a cloudy sky. A semi-transparent grey box is overlaid on the image, containing text.

GRONDSTOFFEN

Beschikbaarheid.....prijzen.....volatiliteit

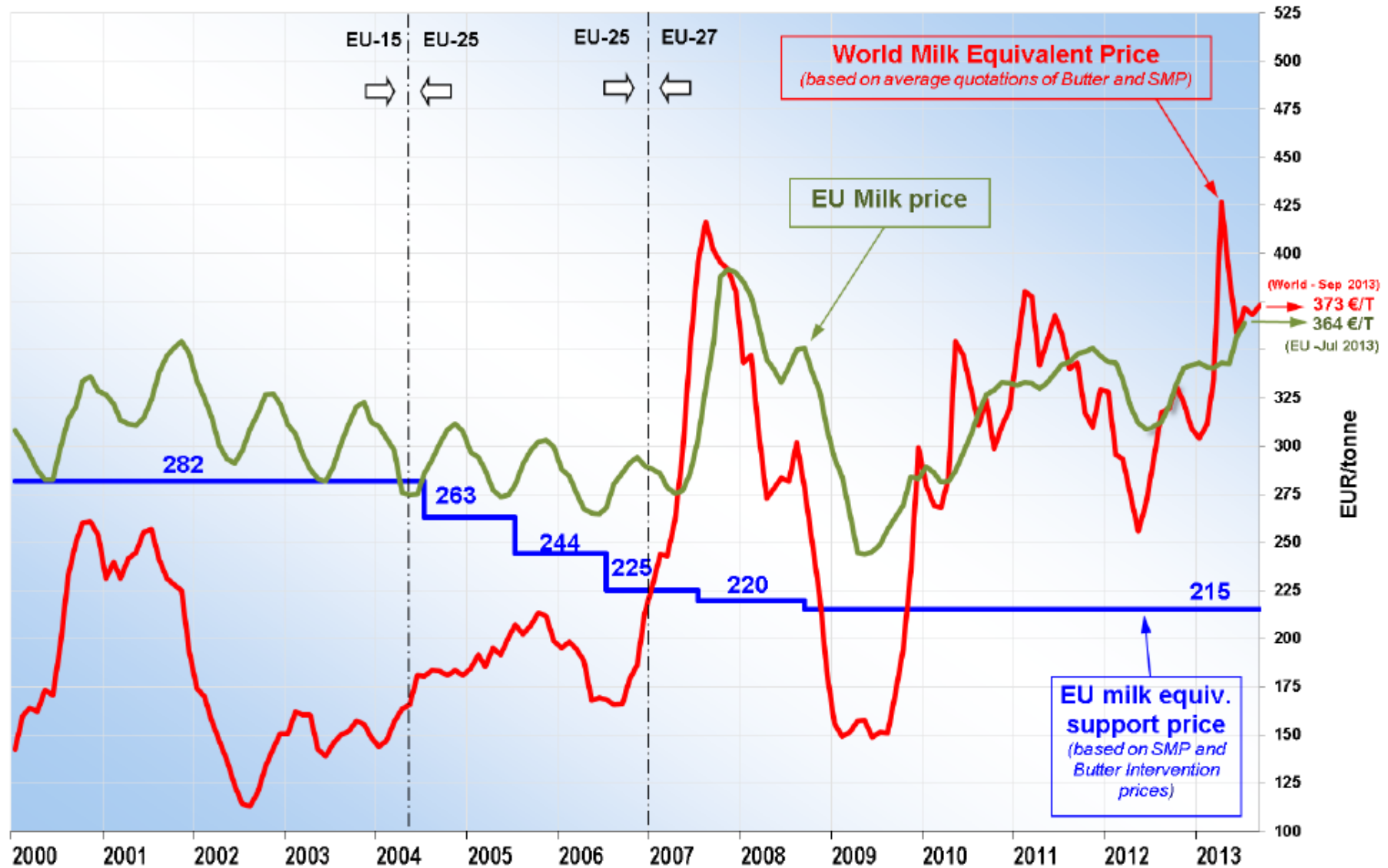
Prijzen zijn eerder laag dan hoog

- » Markt is gewend geraakt aan lage graanprijzen

Zuivel vertoont een vergelijkbaar beeld

Afbouw marktinstrumenten valt samen met groeiende wereldvraag

Urbanisatie drijft de vraag naar voedsel op

Vraag

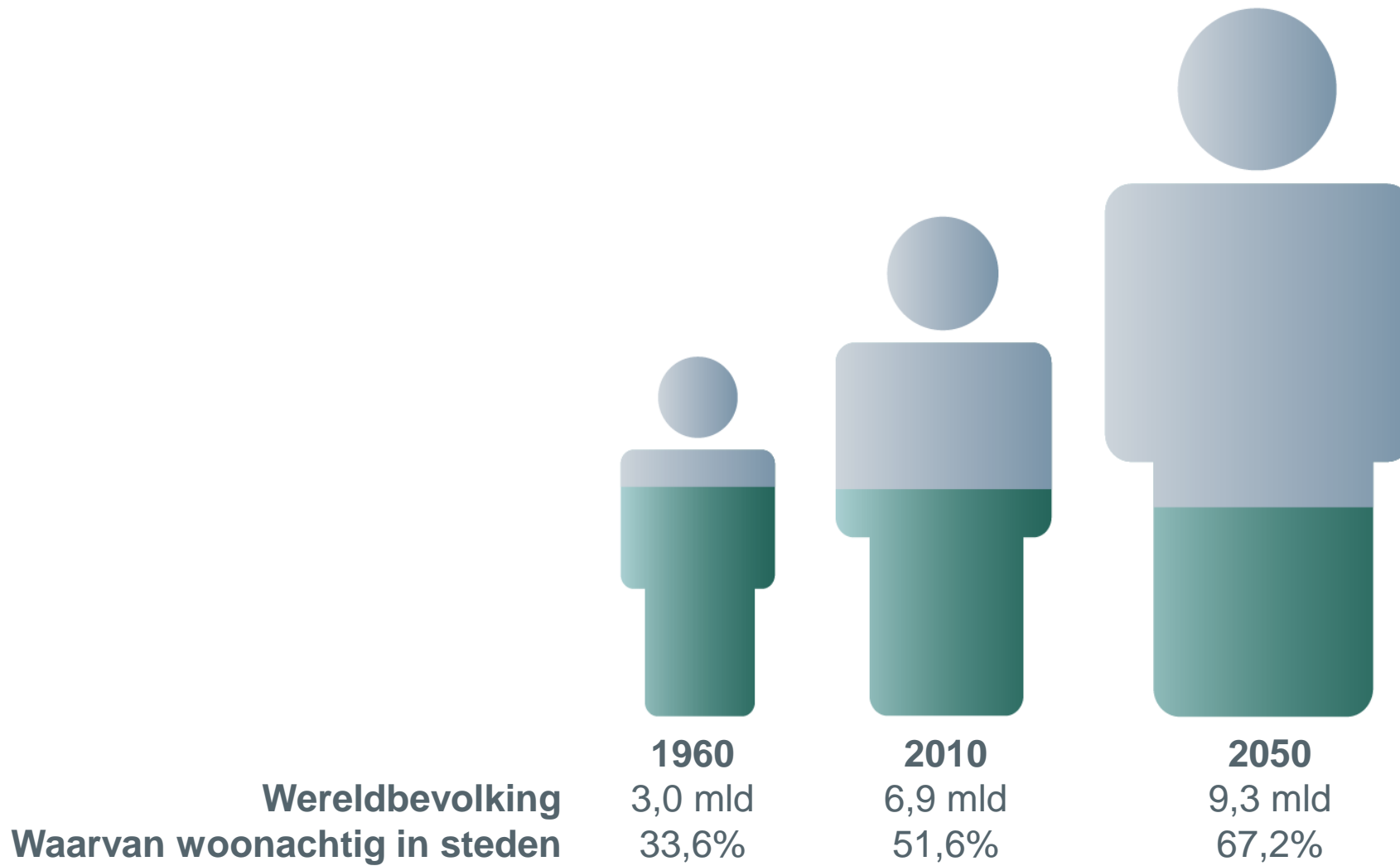
Hoeveel % van de wereldbevolking woont in steden

A. Minder dan 40%

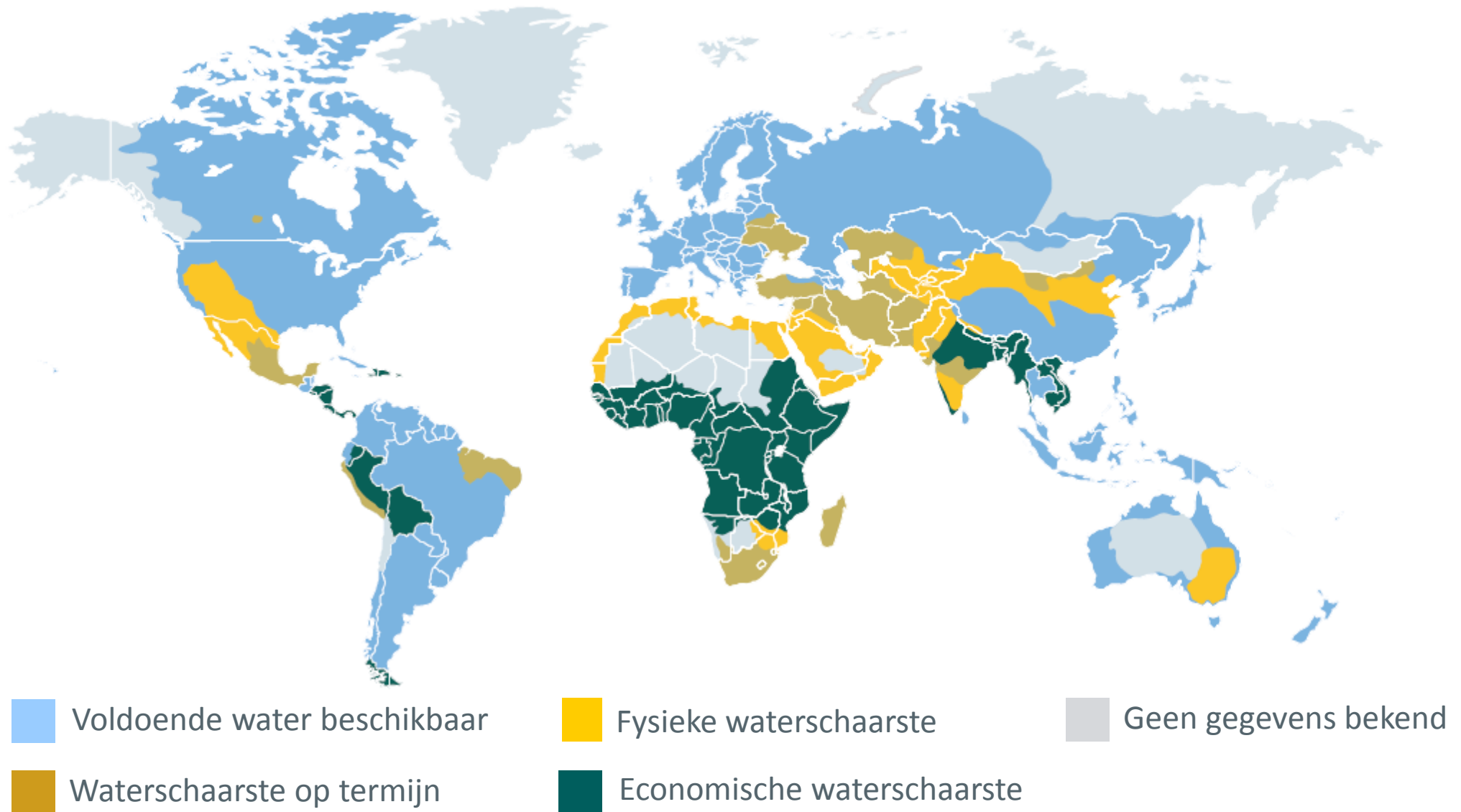
B. Meer dan 40%

Antwoord: 51%

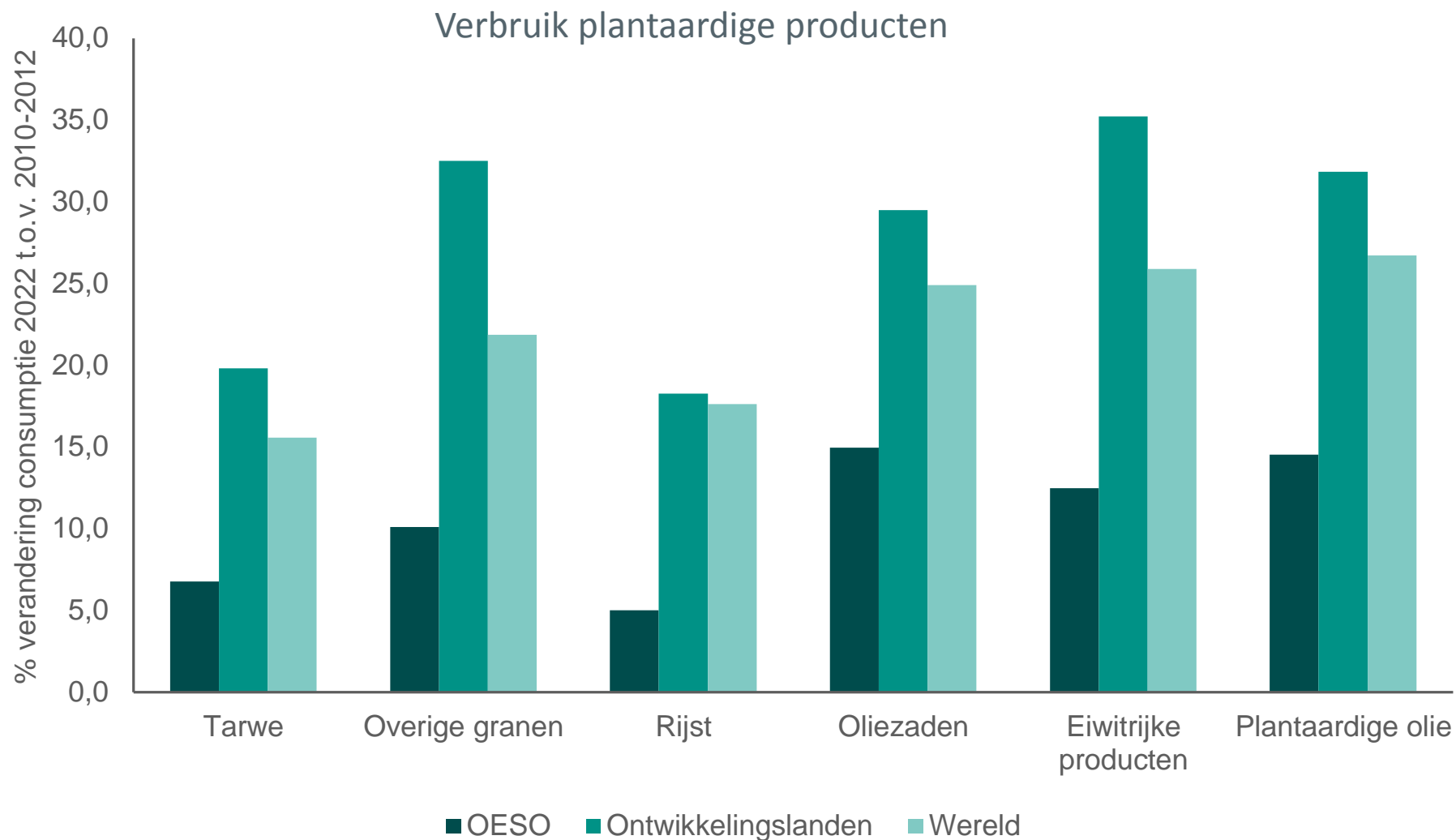
Groei van bevolking en middeninkomens

Wereldareaal groeit nauwelijks door gebrek aan zoet water

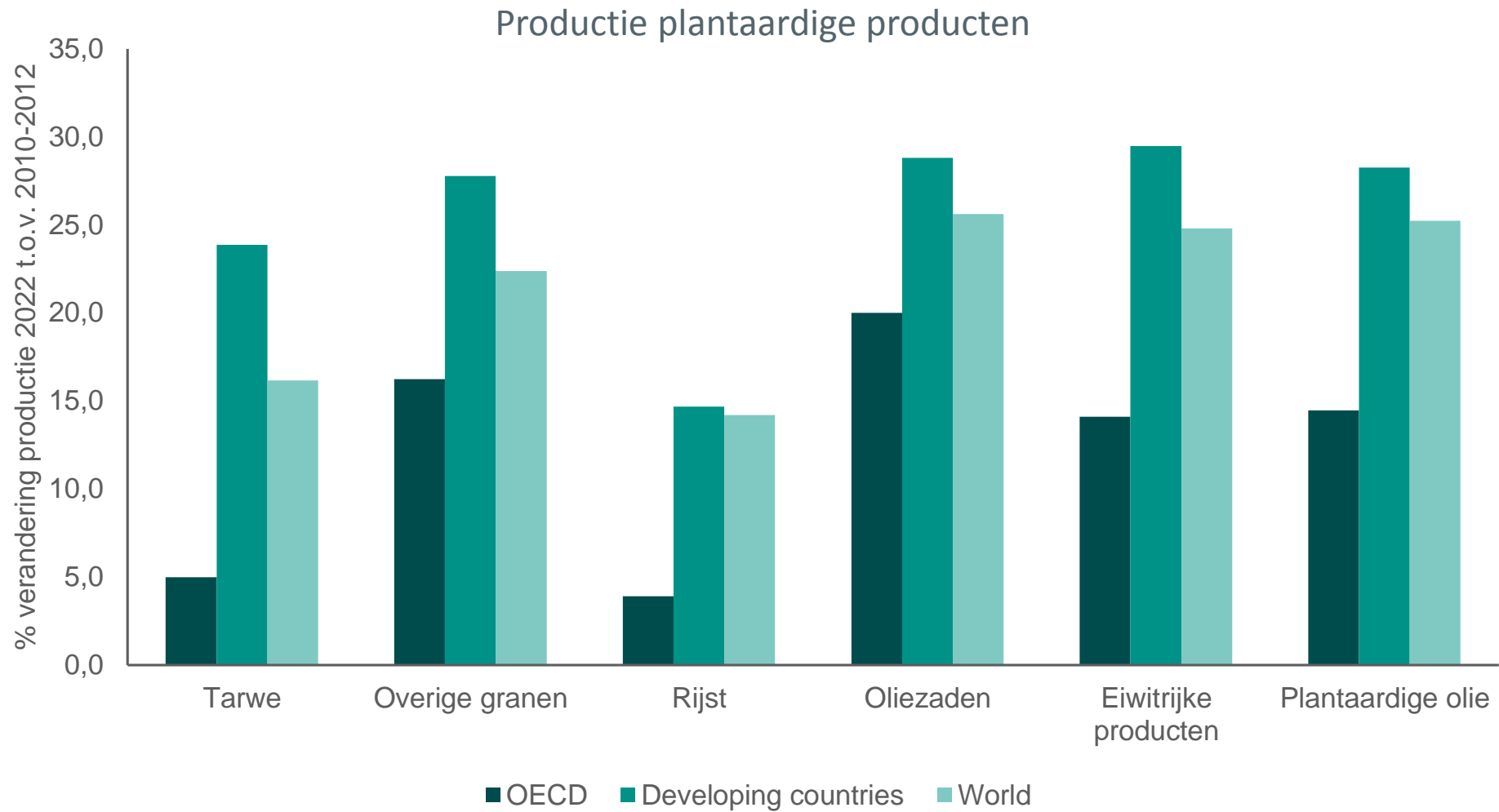

Verbruik (voer)grondstoffen groeit met 2 á 3% per jaar

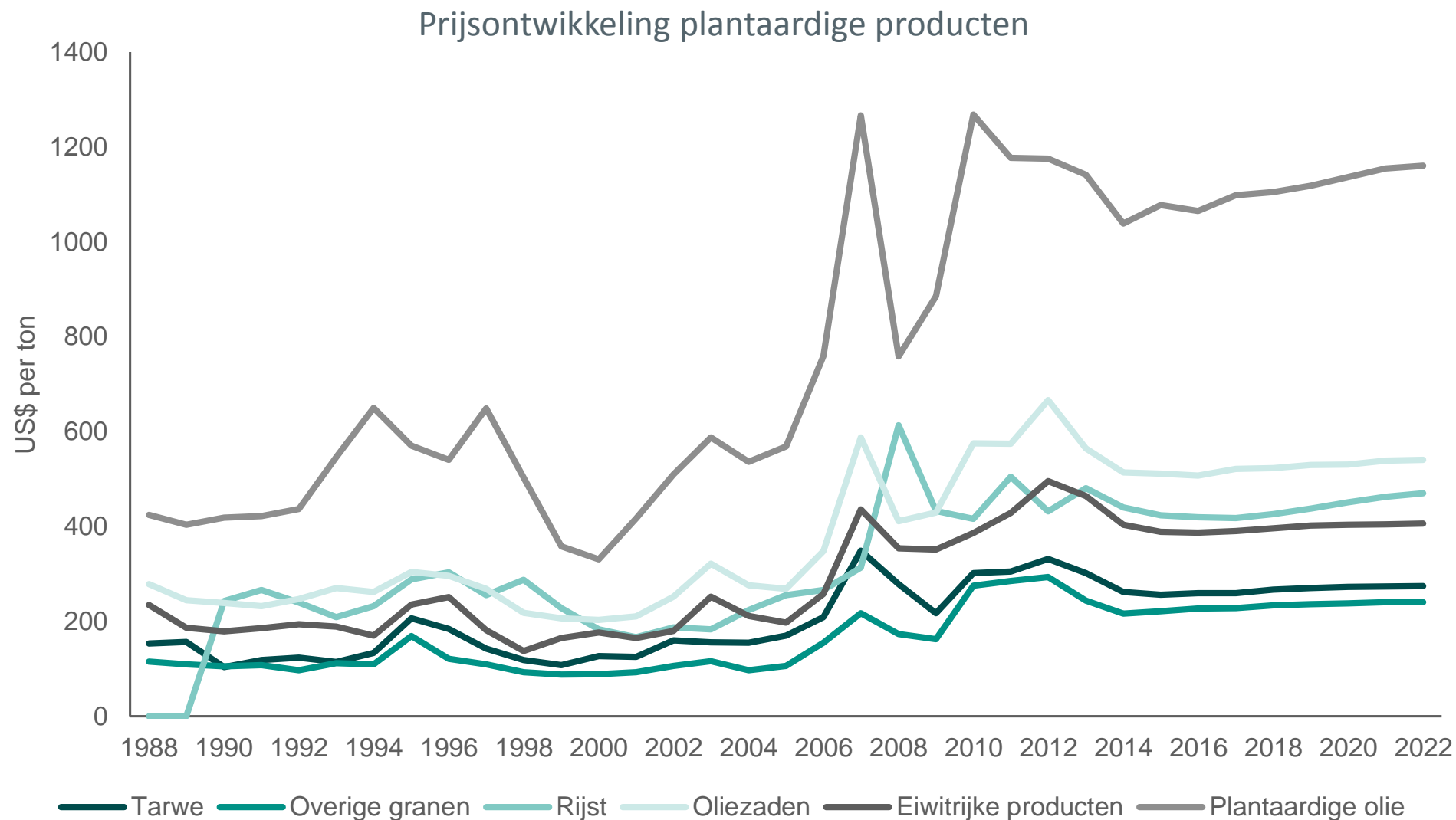

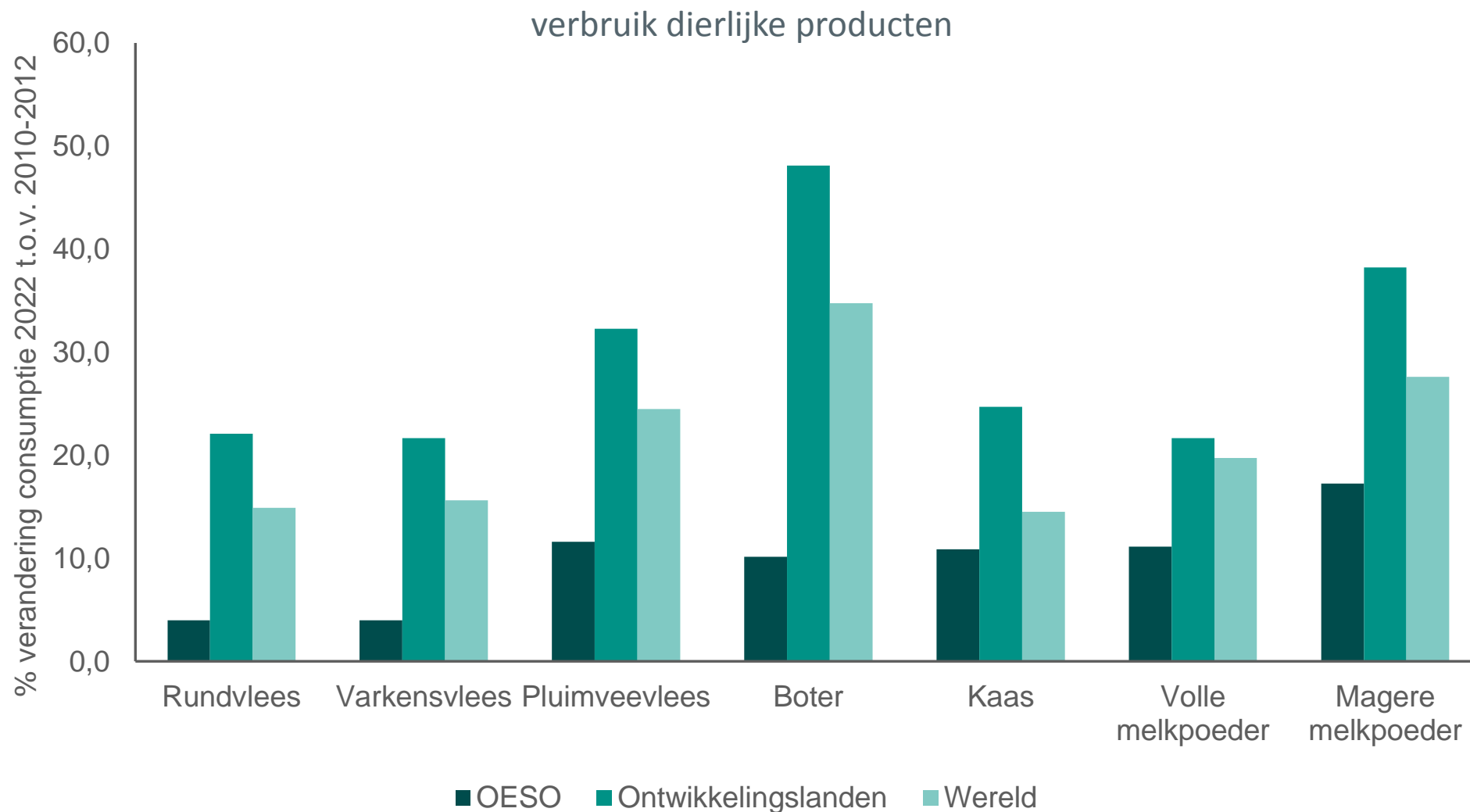
Productie volgt de vraag

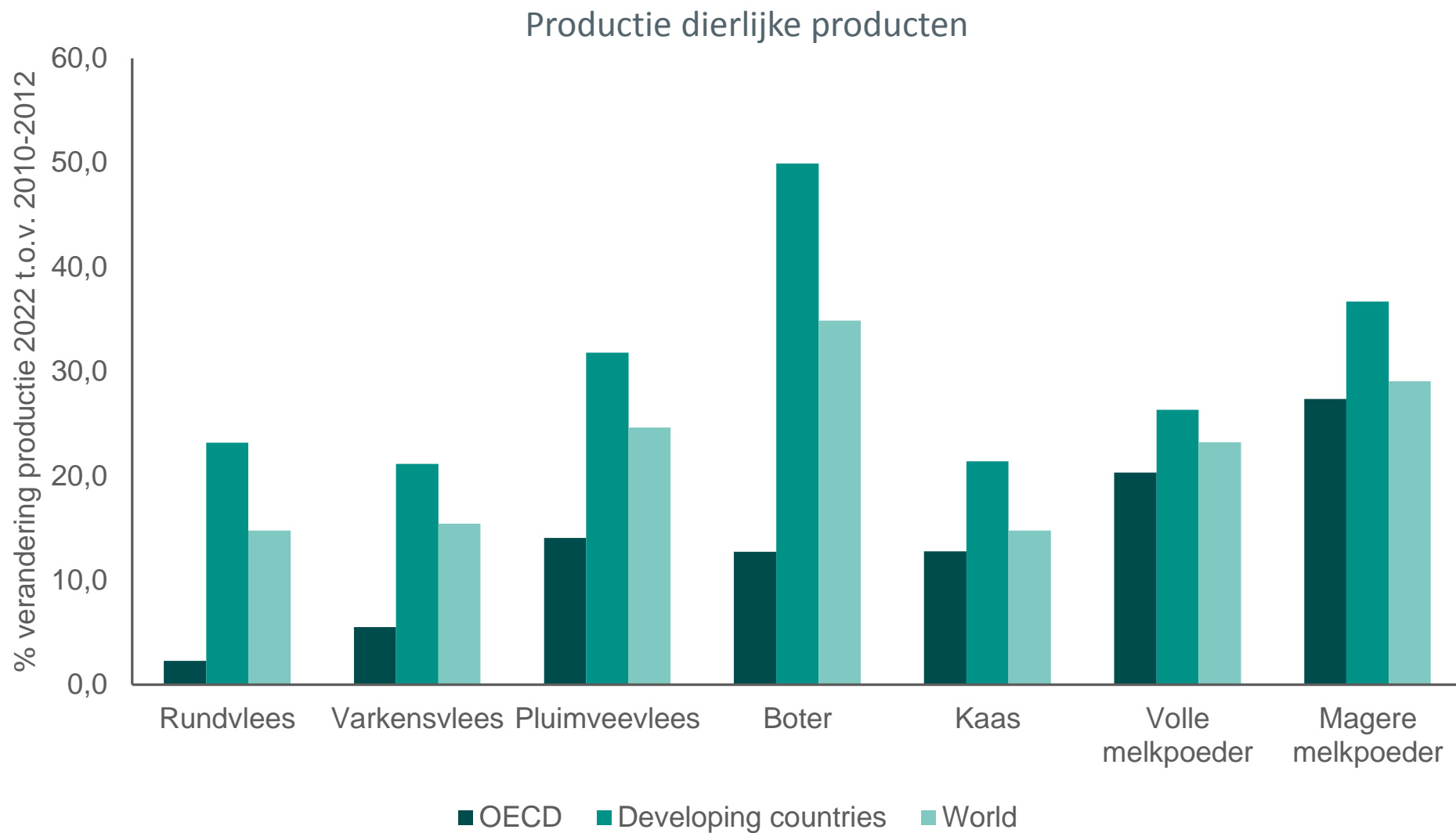
Mede mogelijk gemaakt door stevige prijzen

Verbruik dierlijke producten groeit met 1,5 á 3% per jaar

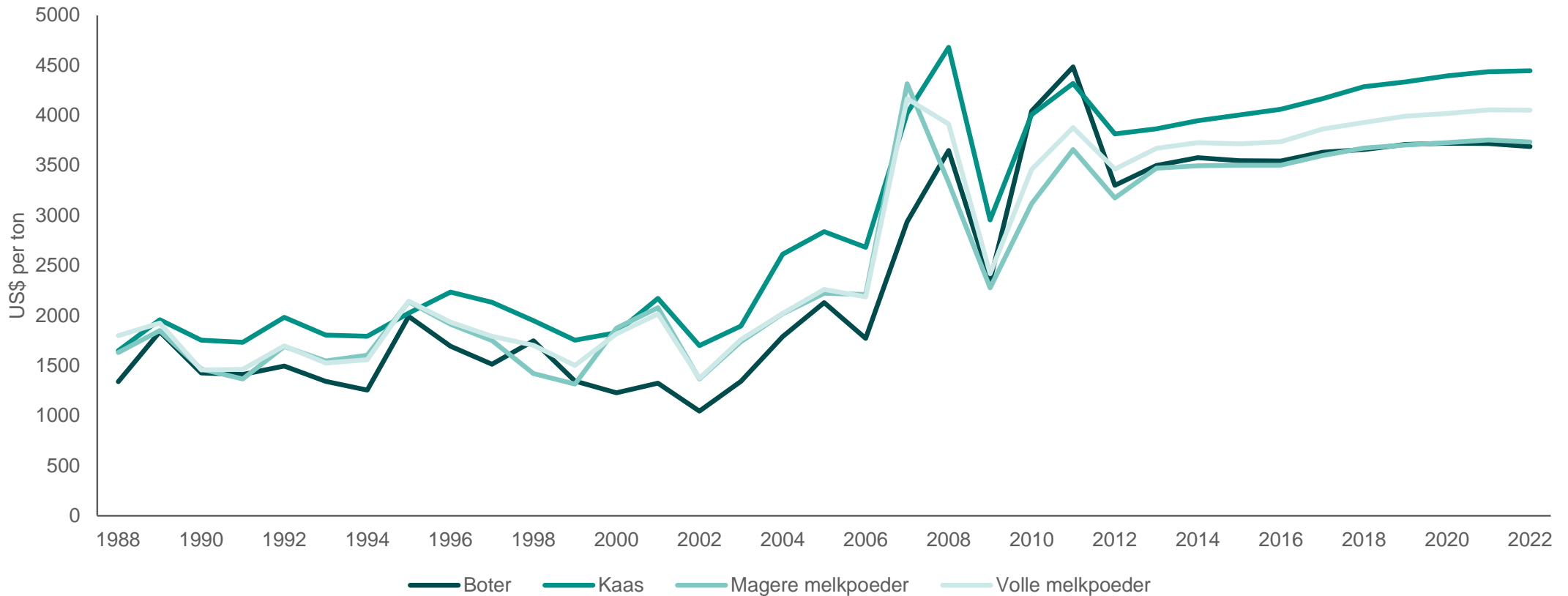

Productie volgt de vraag

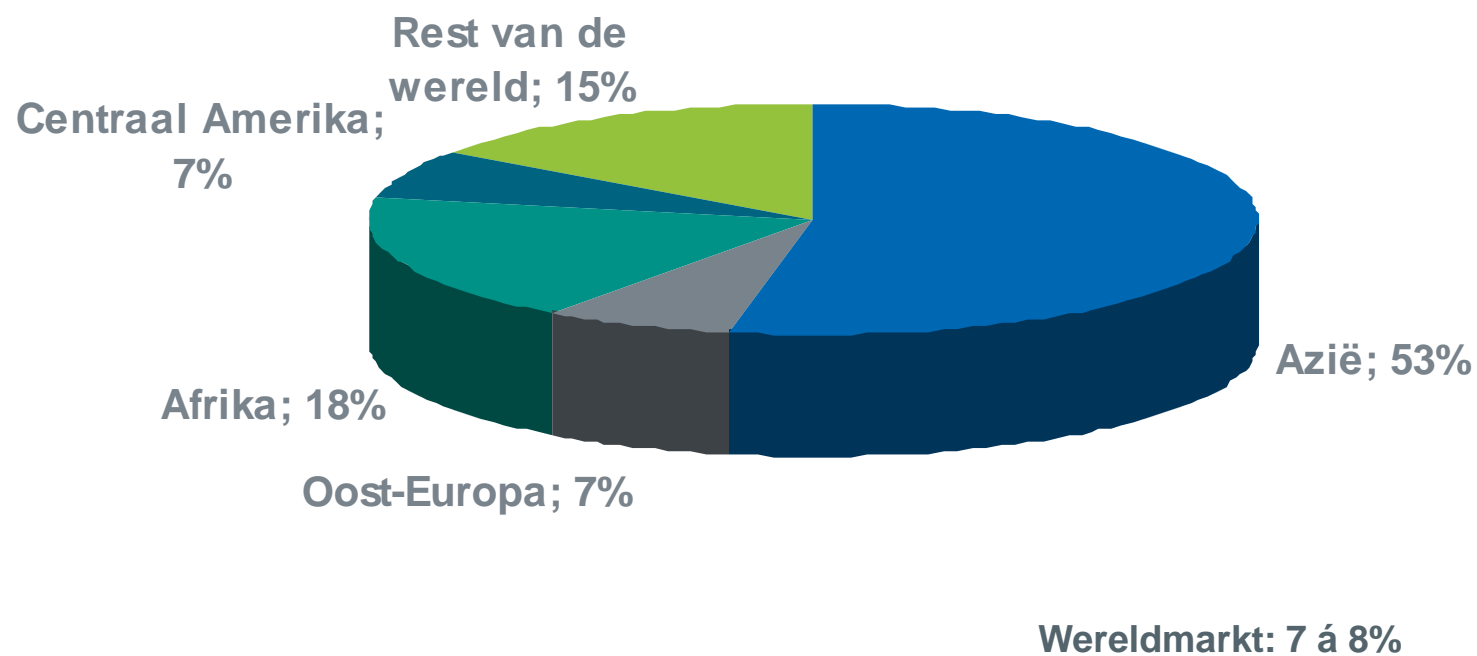
Stevige zuivelprijzen

Prijzontwikkeling zuivelproducten

Azië als dominante importeur

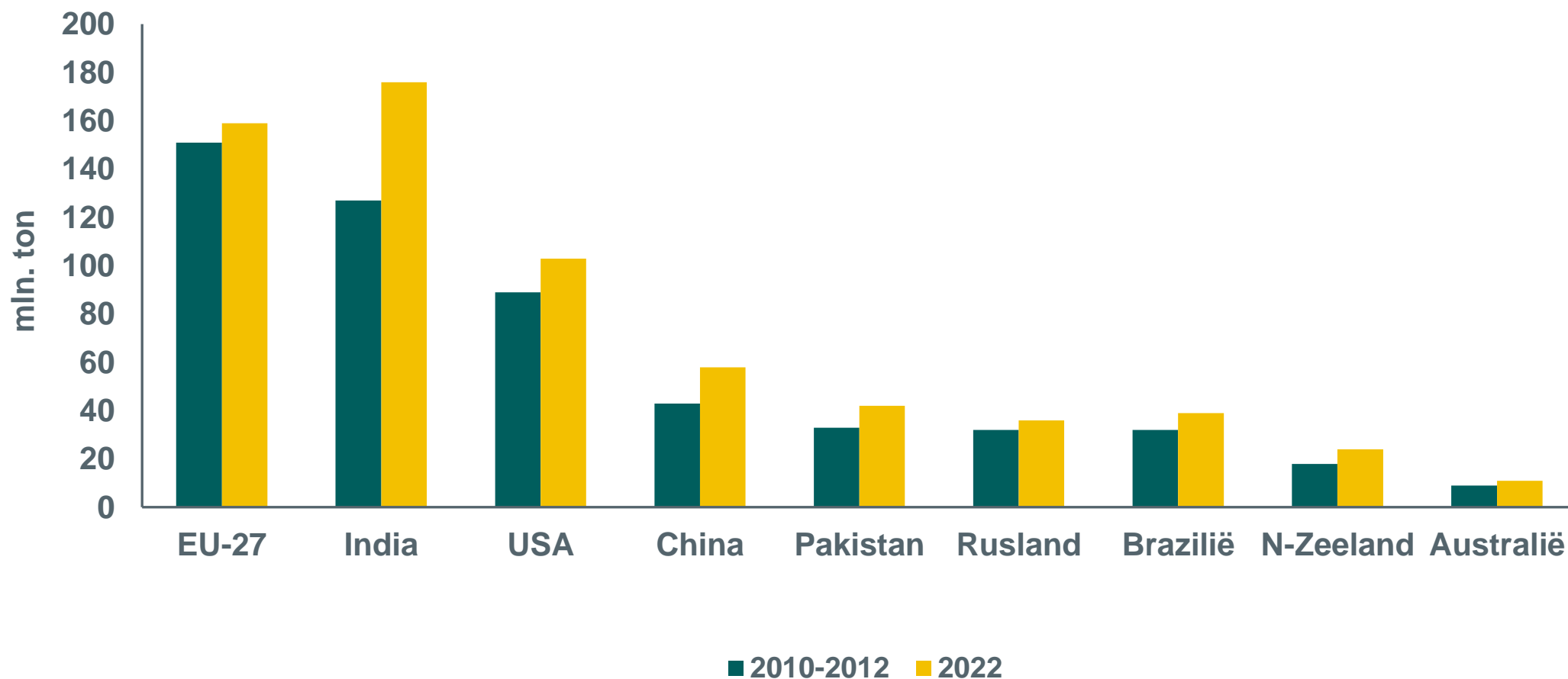
Verhouding wereldwijde import van zuivelproducten naar regio

Azie als grootste groeiemarkt

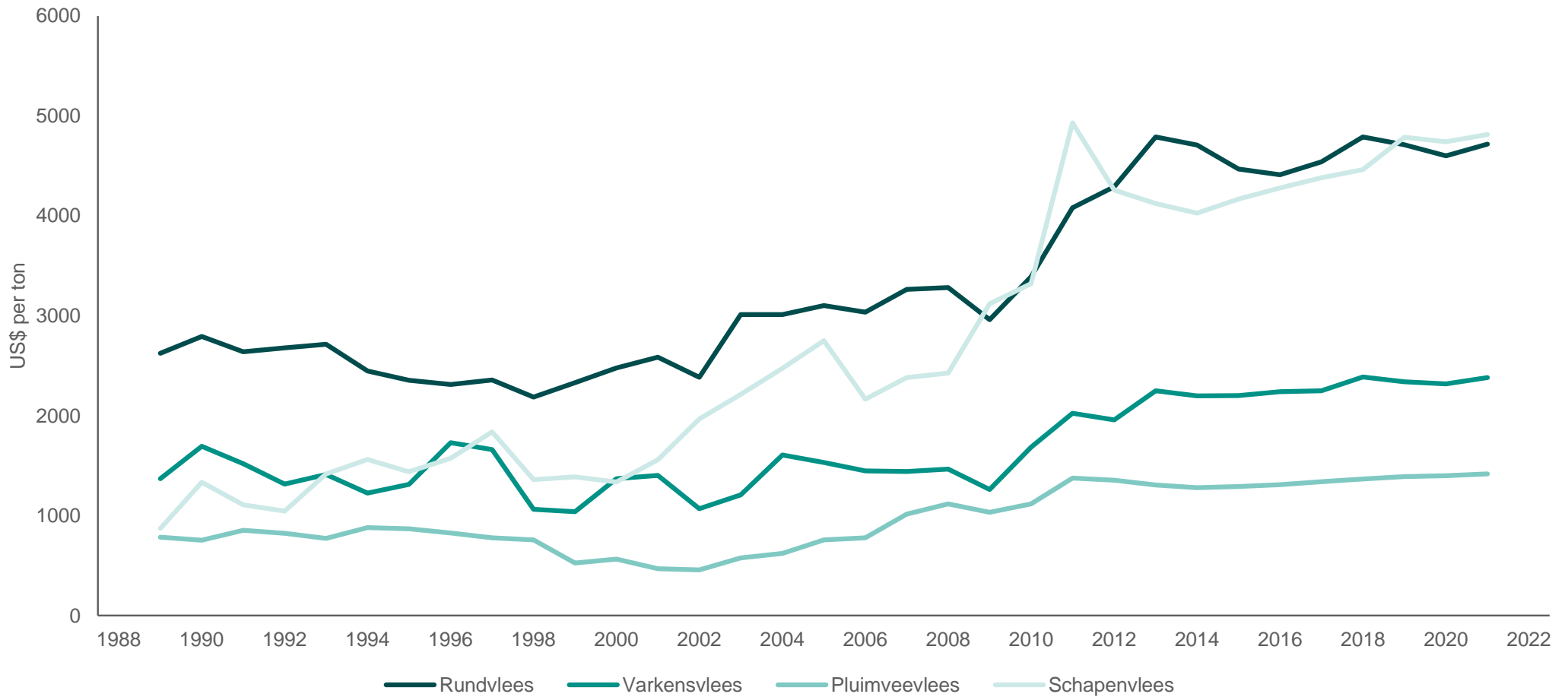
Verschuiving van melkproductie tussen handelsblokken is beperkt

Wereldproductie melk in de periode 2010-2012 en 2022

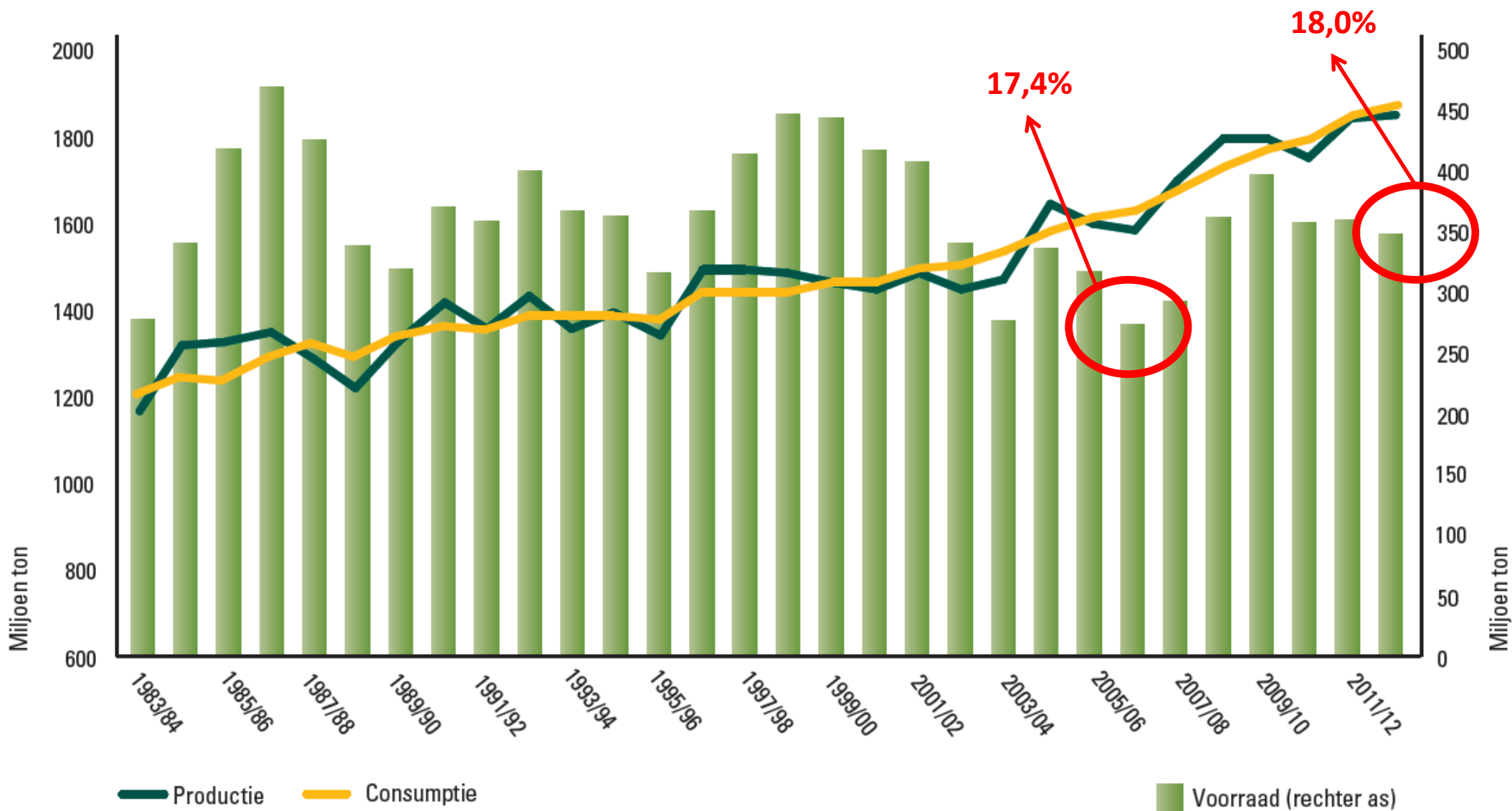
...en stevige prijzen mondiale vleesmarkt

Prijzontwikkeling vlees

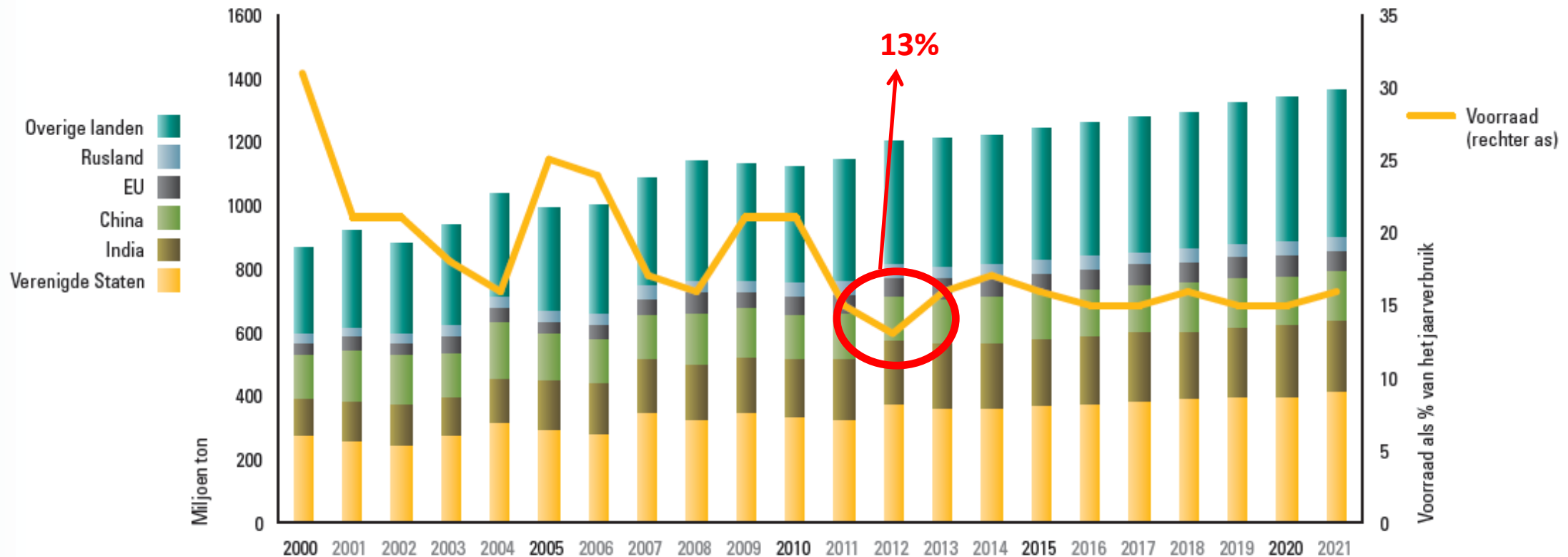

Mondiale productie groeit, voorraden nemen af

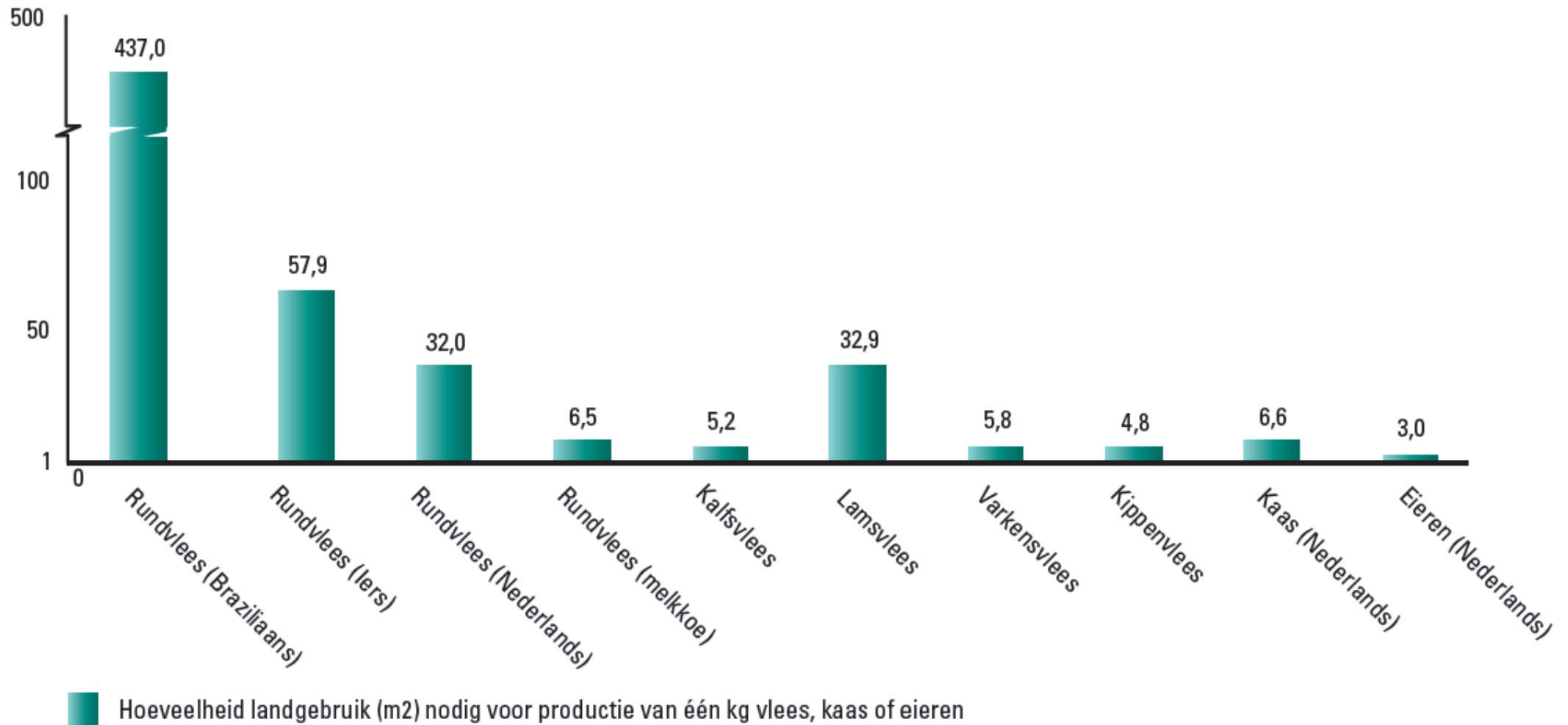
Productie van maïs e.a. is onvoldoende voor herstel voorraad

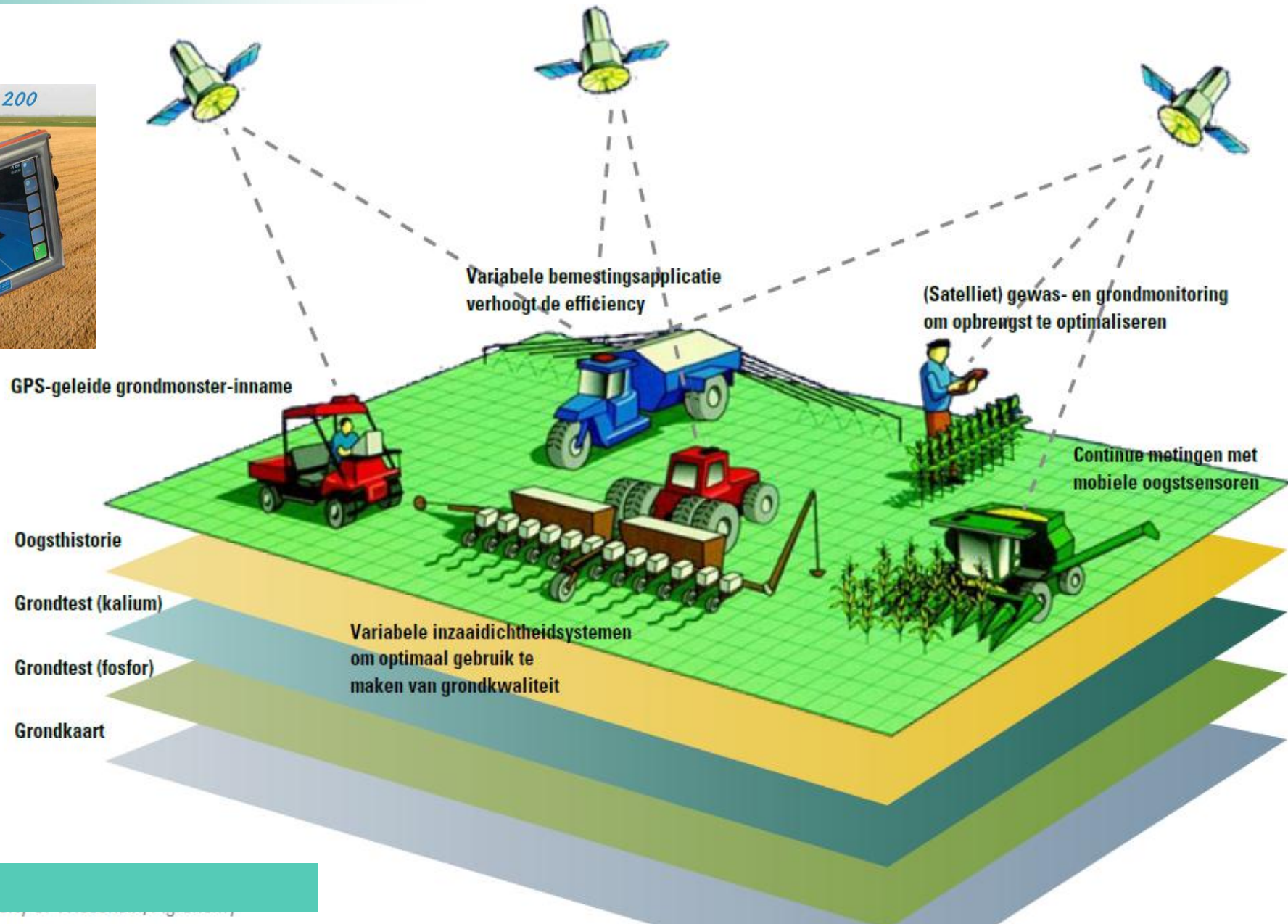
GEVOLGEN VOOR VOEDSELPRODUCTIE

en veehouderij

Efficiëntie steeds belangrijker

Toename productie per ha en precisie landbouw

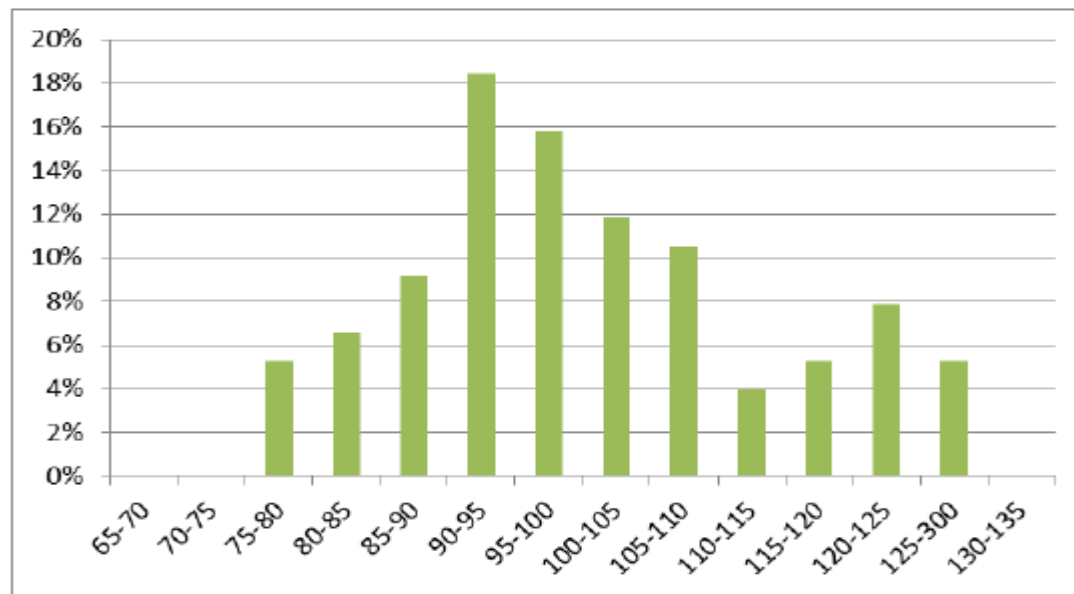
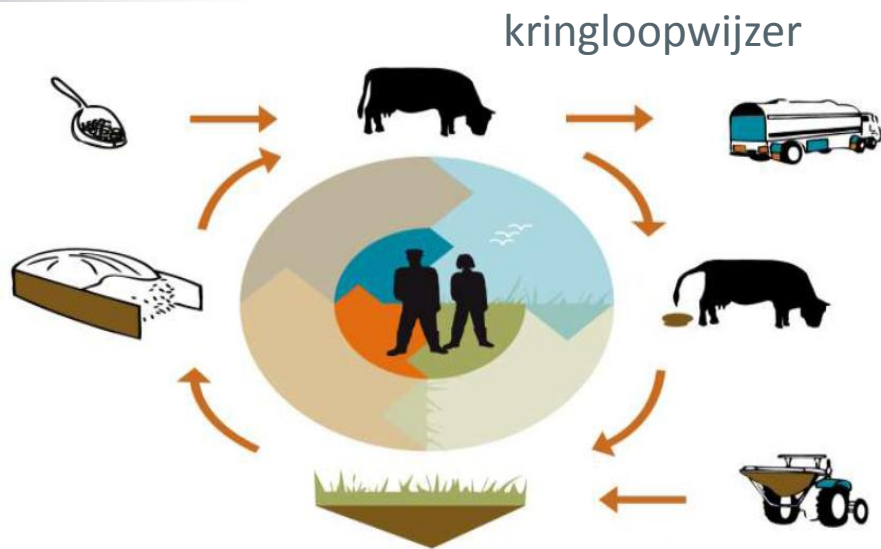
Voerefficiëntie + arbeidsefficiëntie

VRIJE ZUIVELMARKT IN EUROPA
.....EN IN NEDERLAND ?

Efficiëntie in het kwadraat

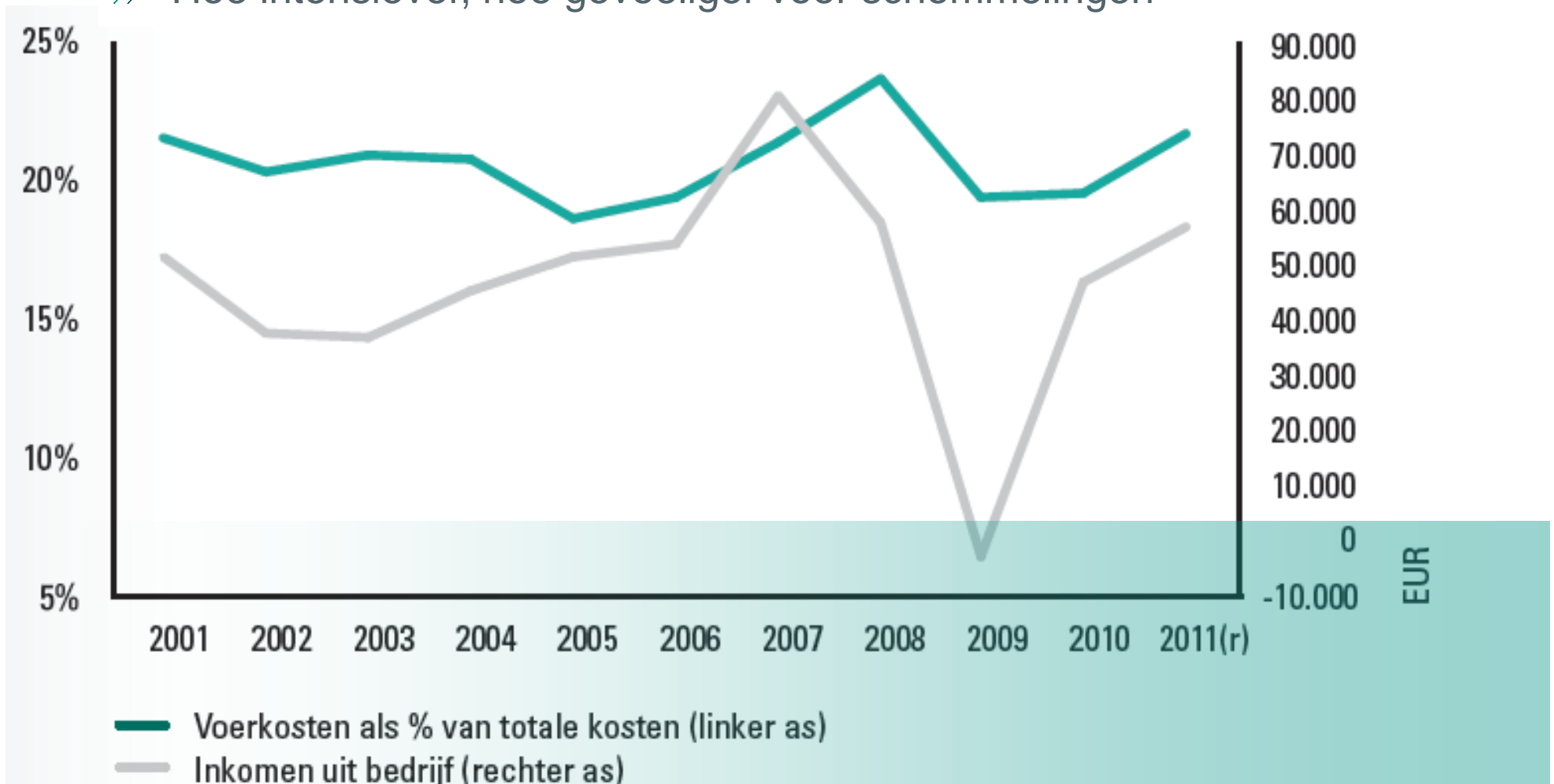

fosfaat	70 kg/ha	80	90	100	110
30 kg/koe	18.400	20.800	24.000	26.400	29.600
35	16.000	18.400	20.800	23.200	24.800
40	13.600	16.000	17.600	20.000	21.600
45	12.000	14.400	16.000	17.600	19.200
50	11.200	12.800	14.400	16.000	17.600
55	9.600	11.200	12.800	14.400	16.000

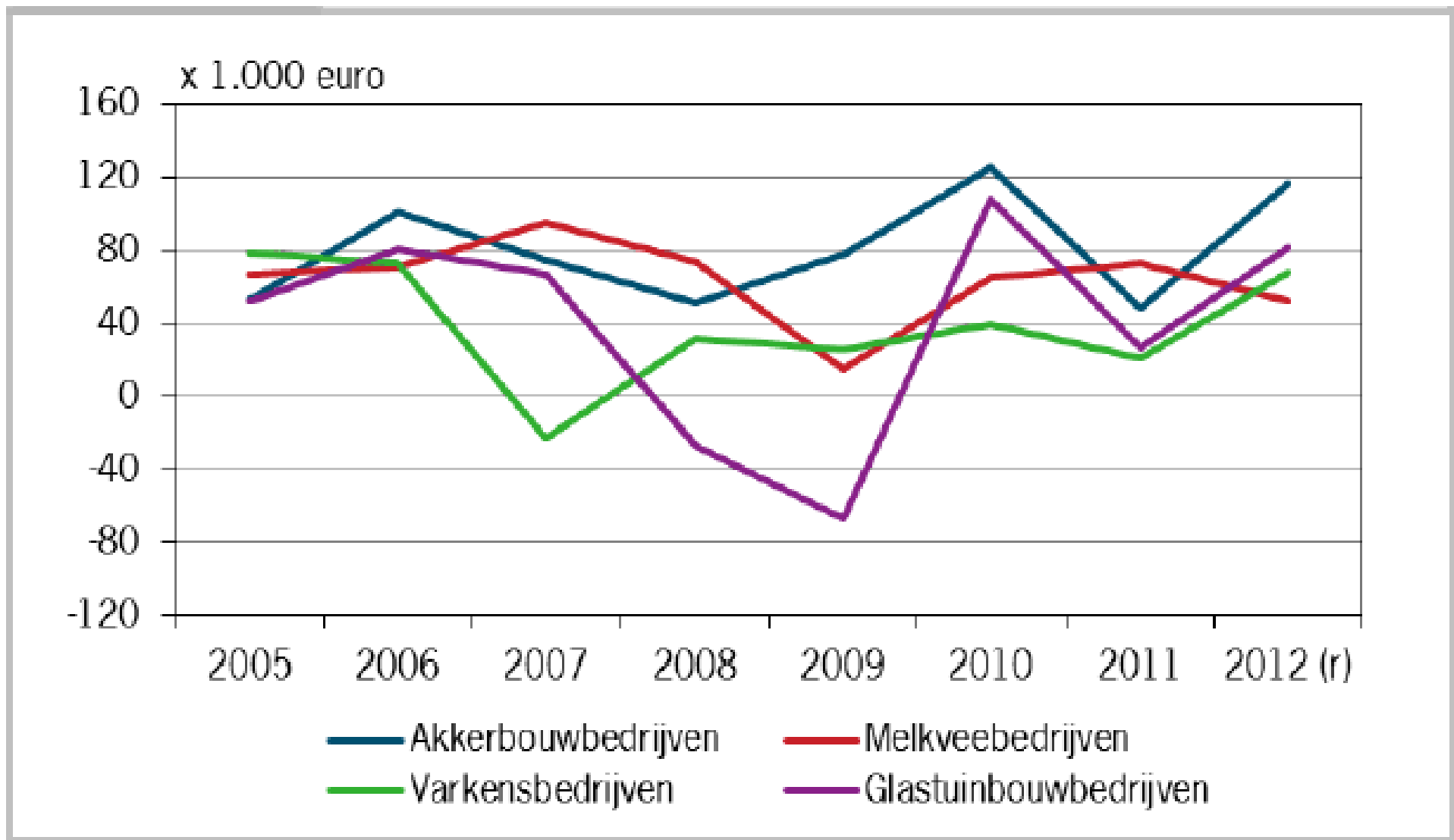

Melkveehouderij grotendeels grondgebonden

- » Ruim 20% van de kosten betreffen voerkosten buiten eigen ruwvoerwinning om.
- » Hoe intensiever, hoe gevoeliger voor schommelingen

Toename volatiliteit inkomen melkveehouderij

Inkomensverschillen in melkveehouderij nemen toe

Melkprijs	33,5 cent / kg	Volatiel
Omzet en aanwas	Nukaprijs onder druk	GLB kalverhouderij
Toeslagrechten	Dalend tot 2019	ca. EUR 350/ha
Voerkosten	Stevig	Volatiel
Arbeid	Inflatie	
Verschillen zuivelaars	Toename	
Mest- en milieukosten	Toename	Intensiteit bepalend
Quotumkosten	Afwezig na 2015 (indien geen dierrechten)	
Inkomstenbelasting	Toename	Afschrijving op Q

Dank / vragen

Zuivel parel van de Nederlandse economie

kijk op:
abnamro.nl/sectoren